

Jednakże interdyscyplinarna konceptualizacja estetyki jest obarczona pewnym ryzykiem. Niepohamowany rozwój estetyki w kierunku interdyscyplinarnym – jej konsekwentna deautonomizacja – niesie ze sobą niebezpieczeństwo rozparcelowania jej zagadnień pomiędzy inne dziedziny filozofii i nauki takie, jak np.: antropologia, etyka, filozofia kultury, ontologia, psychologia czy socjologia. Jeśli dyscypliny te przejmą wszystkie problemy estetyki i przeformułują je wedle własnych metodologii badawczych, wówczas sam termin estetyka stanie się zbędny. Filozofka tylko nieśmiało sygnalizuje, że deautonomizacja estetyki powinna mieć swoje granice, jednakże nie omawia szerzej możliwych konsekwencji deautonomizacji estetyki, co jest minusem tej książki. Za usprawiedliwienie tego braku można uznać fakt, że poruszane zagadnienia w *Minima aesthetica* mają charakter szkicowy.

Mimo zastrzeżeń i uwag krytycznych, sformułowanych powyżej, omawiana książka zasługuje na pozytywną ocenę, chociażby z tego powodu, że zawiera streszczenia i interpretacje koncepcji estetycznych kilku filozofów francuskich i niemieckich – rzadko cytowanych w polskojęzycznej literaturze przedmiotu – m.in. H. Beltinga, M. Dufrenne’a, E. Husserla, H. R. Jaussa, O. Marquarda, M. Maffesolego czy M. Merleau-Pontey’ego. Niezwykle wartościowe są również analizy sensu treści dzieł sztuki – które stanowią duży wkład Lorenc do badań estetycznych prowadzonych w Polsce – malarstwa Friedricha oraz dorobku twórczego dwóch polskich, współczesnych artystów Musiałowicza i Libery.

MARCIN ANDRZEJ MOŁOŃ
(Rzeszów)

SPRAWOZDANIE Z II MIĘDZYKONFERENCJI NAUKOWEJ Z CYKLU W KRĘGU PYTAŃ O CZŁOWIEKA: SPÓR O GENEZĘ BYTU LUDZKIEGO

Akademia Ignatianum w Krakowie w dniach 19–20.04.2012 r. zorganizowała II Międzynarodową Konferencję z cyklu *W kręgu pytań o człowieka*. Spotkanie naukowców z różnych ośrodków akademickich z Polski i z zagranicy poświęcone zostało jednemu z istotnych zagadnień współczesnej antropologii filozoficznej, jakim jest geneza bytu ludzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii genezy duszy ludzkiej.

Człowiek jest bytem złożonym, co sprawia, że odpowiedź na pytanie o jego pochodzenie nie jest prosta. Wskazuje na to już tradycja filozofii klasycznej, ale też wierzenia religijne starożytnych Greków i Żydów, które widzą w nim – bycie ludzkim – połączenie pierwiastka materialnego i duchowego (boskiego). W podobny sposób genezę człowieka tłumaczy większość nurtów filozoficznych w przeszłości, a także sporo nurtów współczesnych. Dokonanie przeglądu współczesnych koncepcji podejmujących próby wyjaśnienia genezy człowieka, nasuwa konkluzję, że nie da się jej (osoby ludzkiej) zredukować wyłącznie do kwestii biologicznych, i opozycji ewolucja – kreacja (do sporu ewolucjonizmu z kreacjonizmem).

Konferencja pokazała, że zagadnienie genezy człowieka jest problemem interdyscyplinarnym, nie mieszczącym się w obrębie jednej dziedziny naukowej. Przebiega ono na styku m.in. nauk przyrodniczych i społecznych – psychologii, socjologii czy pedagogiki, nie wyłączając teologii. Przede wszystkim jest to problem antropologii

filozoficznej. Program konferencji został przygotowany tak, by ukazać bogactwo problematyki genezy bytu ludzkiego i wieloaspektowość jego ujęć, co znalazło wyraz w wystąpieniach prelegentów. Podjęte zostały kwestie: ewolucjonizmu, istnienia i pochodzenia pierwiastka duchowego w człowieku, uwarunkowań środowiskowych w postaci kultury, cywilizacji oraz społeczeństwa mających wpływ na „zaistnienie” człowieka w jego osobowo-indywidualnym wymiarze. W ramach konferencji odbyły się trzy debaty panelowe nad zagadnieniem pochodzenia duszy ludzkiej z uwzględnieniem krytyki jej istnienia, zgłaszanej m.in. w naturalizmie i kognitywistyce. Dopelnieniem dyskusji był wykład na temat tzw. opóźnionej animacji w ujęciu Arystotelesa i Tomasza z Akwinu. Refleksja etyczna obejmowała m.in. spór o początek człowieka w okresie prenatalnym, a psychologiczna głównie dotyczyła różnych koncepcji genez tożsamości płciowej człowieka.

W konferencji wzięli udział goście z kilku ośrodków naukowych z kraju (UJPII, UW, KUL, UKSW) i zagranicy – prof. Pavol Dancak (Prešovská Univerzita, Preszów – Słowacja), prof. Berthold Wald (Theologische Fakultät, Paderborn – Niemcy). Gospodarzy reprezentowało kilku prelegentów, profesorowie i doktorzy Akademii *Ignatianum* w Krakowie. Z przyczyn niezależnych od prelegenta w konferencji nie wziął udział dr Jurij Załoska (Białoruski Uniwersytet Państwowy, Mińsk – Białoruś). Wśród uczestników biernych konferencji przeważali studenci, doktoranci.

A oto plan dwudniowej konferencji:

- dzień pierwszy (19 kwietnia 2012), *Słowo wstępne* prof. Józef Bremer dziekan WF Akademii *Ignatianum* w Krakowie,
 - *Geneza duszy ludzkiej* (dyskusja panelowa) prowadzenie ks. prof. Roman Darowski, paneliści: ks. prof. Stanisław Ziemiański, ks. prof. Józef Bremer, prof. Piotr Mazur,
 - prof. Berthold Wald, *Die Erfindung des Selbst. Johannes Duns Scotus – Rene Descartes – John Lock*,
 - dr hab. Grzegorz Hołub SDB, *Naturalizm a początek życia osoby*,
 - prof. Andrzej Maryniarczyk SDB, *Spór o opóźnioną animację: Arystoteles, św. Tomasz*,
 - ks. prof. Pavol Dancak, *Otwartość jako warunek ontogenezy człowieka*,
 - dr Carl Humphries, *Genesis and the Concept of the Past*,
 - dr Monika Kowalczyk, *Człowiek jako dzieło sztuki – renesansowa wizja Leona Battisty Albertiego oraz współczesnych artystów sztuki ciała*,
 - *Zaistnienie człowieka w kontekście czynników kulturowo-cywilizacyjnych* (dyskusja panelowa) prowadzenie dr Jarosław Kucharski, paneliści: dr Dariusz Dańkowski, dr Paweł Skrzydlewski, prof. Damian Leszczyński,
 - dzień drugi (20 kwietnia 2012), prof. Anna Lemańska, *Początki człowieka: ewolucja czy kreacja?*,
 - ks. prof. Piotr Lenartowicz, *Człowiek jako istota biologiczno-intelektualna*,
 - prof. Tadeusz Biesaga SDB, *Normana Forda ewolucja poglądów w kwestii początku człowieka w okresie prenatalnym*,
 - dr Jacek Bielas, *Bio-psychologiczne koncepcje genezy pocucia tożsamości płciowej*,
 - ks. dr Stanisława Łucarz, *Filogeneza i ontogeneza człowieka w ujęciu Klemensa Aleksandryjskiego*,
 - dr Piotr Duchliński, *Metodologiczna i epistemologiczna charakterystyka argumentów za istnieniem i naturą duszy ludzkiej w ujęciu tomistów egzystencjalnych*,

- dr hab. Krzysztof Pawłowski, *Antropogeneza w ujęciu Andrzeja Wiercińskiego*,
- mgr Anna Powideł, *Spotkanie osób: kontakt z dzieckiem w okresie prenatalnym*,
- *Zaistnienie człowieka w kontekście kulturowo-cywilizacyjnym* (dyskusja panelowa) prowadzenie dr Monika Kucharczyk, paneliści; ks. dr Krzysztof Wąlczyk, mgr Krzysztof Duda, mgr Radosław Brzózka.

Zamierzeniem Katedry Filozofii Człowieka WF Akademii Ignatianum, która przygotowała konferencję (kier. Katedry jest prof. dr hab. Piotr Mazur – główny inicjator konferencji), jest kontynuacja cyklu w kolejnych latach, w celu rozwoju badań i dyskusji filozoficznej nad różnymi aspektami istnienia i działania człowieka, pogłębienie współpracy naukowej z różnymi ośrodkami uniwersyteckimi w kraju i za granicą.

WIESŁAW SZUTA
(Sosnowiec)